

Observatoriul este de două ori în
septimana, miercuri si sambata.

Prețulu

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu
cu post'a în laintulu monarchiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În strainatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu. la prim'a
publicare căte 7 cr., la adou'a si a
trei'a căte 6 cr. v. a. si preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai usioru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 88.

Sibiu, 1/13 Novembre 1878.

Anulu I.

Cestiunea macedo-romana si memorialulu la congresulu europėnu.

„Pentru noi a facutu în anii 1856—58 mai alesu Franci'a totu ce a potutu, erva noi se nu miscamu nici degetulu celu micu în favorea suteloru de mii de macedo-romani, dati astadi în prad'a bulgariloru si mai alesu a greciloru? Frumosu ne mai stă acēsta indolentia si acestu egoismu.“

Acēsta era mustrea coprină în una scrisore venita dela Parisu din 24 Augustu a. c. la Bucuresci.

Totu din Parisu ne veni noue de a dreptulu, de dato 19 Septembrie alta epistola plina de dorere si compatimire pentru poporulu macedo-romanesu. În acēsta ni se spune curatu, că dacia romanii dela Carpati si Dunare nu potu sau nu voru se intinda romaniloru din Macedoni'a, Epiru, Tesali'a nici-unu ajutoriu intelectuale si morale, ei în pericolele în care se afla, nu mai potu astepta, isi voru întorce ochii spre Rom'a si voru cere ajutoriu de acolo, fia acela sub ori-ce forma. „Pote chiaru din romanii Transilvaniei se accepte unii se mērga în Epiru si Macedoni'a că invetiatori. Dacia nu facemu nimicu, panslavismulu si pangrecismulu ne inghitu populatiunea romana căta ne a mai ramasu în aceea provinciă colonisate cu multu înainte de Daci'a.“ Asia se termina acea scrisore dictata în pēn'a nobilelui nostru colegu si amicu, de spiritulu sacru datatoriu de viatia nationale.

Dupace amicu nostru trecu dela Parisu cu locuinti'a la Rom'a în epistol'a sa din 2 Novembre a. c. isi desvōlta ideile sale, dupa care crede că se pōte salva nationalitatea macedo-romana, într'unu proiectu claru si precisu, pe vreo noue pagini mari. Caus'a în sine este legitima si santa, dara nefindu noi auctorisati întru nimicu a face usu pe calea publicitatii de acelu modu alu apararei sale, ne supunemu la legile discretiei cu atātu mai virtosu, că totu noi ne aflamu în placut'a positiune de a da lectoriloru nostrii alte informatiuni, care credemu că deocamdata ii voru interesă si satisface de ajunsu.

Si cum se nu'i interesedie? Astadi că nicio data principiulu nationalitatii este la ordinea dilei. Chiaru si marii diplomati cautara se'lu adōpte în tractatu. Popōrale cele mai renumite si mai vigorose ne dau exemplele cele mai stralucite de apararea si sustinerea în potere si respectu a principiulu nationale, erva cele mici le imitēdia cu tōta vigōrea si energi'a de care potu dispune. Ori incatrau ne întorcemu ochii, luptă pentru esistenti'a si inforirea nationale este generale. Cestiunea orientala nu se mai identifica cu confessiunile religiōse că mai înainte, ci numai cu limb'a, cu viati'a nationale. În acea lupta confessiunea religiōsa nu mai e scopu, ci simplu miulocu, în casu de necesitate.

Daca inse anim'a rusciloru dela Moscva si dela Volga bate pentru bulgariloru dela Dunare si Balcanu; dacia pe germani ii dōre pentru cea mai mica colonia germana in strainatate în tieri departate; dacia refrenulu magiariloru este „a face si din petrii magiari, a pardona si pe paricidu candu acela s'ar intempla se fia magiaru,“ apoi ni se pare că si poporulu romanesu nu numai simte pentru cei de origine homogena, ci s'a si interesatu de sōrtea loru chiaru si pe distantia căta este dela marea nēgra până la cea adriatica. Dara pre cătu tempu insasi esistenti'a natiunei daco-romane luptă cu greutatile cele mai cumplite; pre cătu tempu una parte considerabile din trena stă si astadi că pe gratariu infocatu; în fine pre cătu tempu se cerea unu curagiu desperatu a caletori omeni straini si anume literati prin tierile turcesci, din partea acēsta în favōrea daco-romaniloru abia se potea face mai multu? Dela inceputulu acestui secolu literatii nostrii se ocupa de dialectulu macedo-romanu. Între anii 1854—58 au caletoritu cătiva daco-romani p'întra macedo-romani. Sub domni'a lu Alesāndru Ioanu I s'a deschisu în Bucuresci anume unu internatu pentru tineri macedo-romani adusi din tierile transdanubiane cu scopu de a se prepara pentru sac'r'a loru missiune. Multime de macedo-romani veniti

în tierile romanesce successive, mai multu cu titlu de greci, aici ne mai ducēndu fric'a clerului grecescu, s'au datu de aceia ce era, de romani curati, au fostu primiti fōrte bine, erva că omeni diligenti si seriosi prosperandu în nou'a loru patria, simtindu-se cu totulu siguri în persōna, ozōre si avere, s'au asimilatu perfectu, si fia disu spre onōrea celoru mai multi macedo-romani, că ceea ce a perditu romanismulu prin ei în vechia loru patria, a castigatu aici cu prisosu. De dialectulu si de istori'a macedo-romana se ocupa mai multi omeni invetiati, că de unulu destinatu a da unu bunu contingentu de materialu la inavutirea si inforirea dialectulu nostru. Anume în dictionariulu academicu publicatu că proiectu, vei afla urme abundante din acelu dialectu.

În epoc'a presenta, precum credemu noi, decisiva pentru sōrtea mai multoru popōra subjugate până acuma, s'a facutu si mai multu pentru poporulu macedo-romanesu. Memorialulu politicu pe care'lu avemu sub ochii nostrii tiparitu în traductiune romanēscă facuta de pre originalulu francescu, confirma de ajunsu asertiunea nōstra. S'au aflatu si în dilele acestea barbatu de ānima, petrunci de suprem'a necesitate a conservarei elementulu nostru nationale ori-unde s'ar afla elu. Aceia coprindēndu dorintiele si legitimele aspiratiuni ale macedo-romaniloru în acelu memorialu, le-au si sciutu aduce la cunoscinti'a membriloru congresulu europėnu. De aici se potu esplica unele clausule trecute în tractatulu dela Berlinu, în care Europ'a decide, că la organizarea staturiloru formate de nou din vechiulu corpu alu Turciei, se fia considerate si alte elemente nationale, nu numai alu slayiloru, turciloru si greciloru. Macedo-romanii si Arnautii (Albanesii) prin urmare n'au fostu trecuti de totu cu vederea; s'a datu si acestoru doua popōra ocaziune de a'si manifestă esistenti'a si vitalitatea loru. Pe arnauti ii vede lumea chiaru acum afirmandu'si esistenti'a loru în modu teribile, cu armele inpumnate asia, încātu sultanulu nici-de cum nu'i dă man'a că se'i mai faca de vendiare. Dupa informatiunile căte avemu noi din acelea tieri, anume din Epiru, pe langa ce romanii locuescu amestecati tare cu arnautii, apoi mai multe mii din trensii se afla în castre comune cu arnautii, decisi a'si apara patri'a de invasiuni straine de ori-ce natura. Macedo-romani veniti în Romani'a propria ne asigura, că pre cătu au ei se sufere dela greci, tocma pe atātu de bine se au cu arnautii. Calugarii greci le rapescu limb'a si se uita prea afundu în pung'a loru; arnautii cu limb'a loru inca necultivata nici că visēdia la cuceriri spirituali; apoi belicosi cum sunt, se bucura că au pe romani alaturea cu ei că cultivatori de pamentu, că economi de vite, industriari si comercianti de frunte (Sin'a, Mocioni, Gosdu, Duca, Doda, Pescariu, Grabovski, Siaguna, Dumba, Germani, Dociu, Papa, Goga si alti nenumarati în piatile principale austriace, ungurene, apoi cu atātu mai multi în Romani'a si în Turci'a).

Ceea ce'i strica multu pe macedo-romani este, că până acum au fōrte pucina literatura în dialectulu loru. Temēndu-se că dominati prin limb'a grecēscă au prea intardiatu cu desvōlarea dialectulu propriu, multi din ei se arata fōrte aplecati se adōpte si se cultive în patri'a loru dialectulu nostru daco-romanesu, pe care'lu invētia mai usioru decātu spre esemplu locuitorii Franciei meridionale limb'a propriu francescă, limb'a din carti si dialectulu din Parisu, ori sasii din Transilvani'a si germanii dela Hamburg si Schleswig-Holstein limb'a germana scrisa. Acēsta inpregiurare de importantia suprema nu ar trebui se o pērda din vedere nici chiaru literatii nostrii moderni reactionari, carii s'au apucatu se ne incarce limb'a din nou cu vechituri slavōne, pentru-că se placa muscaliloru si bulgariloru, precum au facutu de 1 anu încōce mai multi comercianti din capitala si din alte piatie, că pe langa inscriptiunile romanesce au alaturatu pe la bolte, magazine si galantarie (Auslagen) mai multe ruscesci elegante, în grati'a oficiariloru ruscesci.

Spre a da probe si mai evidente despre desptarea macedo-romaniloru, în Nrii viitori vomu reproduce, mai multe parti din susu atinsulu memorialu.

Transilvani'a.

(Banca rurala), adeca banca, din care se se dea economiloru mici, locuitori tierani inprumuturi, nu de bani, ci numai de obligatiuni hypothecaria, pe care apoi se le vendia ei, ca se le pōta preface în bani.

Lectorii nostrii isi voru aduse aminte, ca noi amu desvōltatu pe largu indata cu inceputulu acestui anu, partile bune si rele ale unei banci destinate a veni în ajutoriu nefericitei populatiuni agricole. Într'unu tempu documentaramu cu exemple scōse din diariile magiare, ca de bancile hypothecarie, fia rurali, fia comerciali, concentrate în B.-Pesta, se potu folosi numai locuitorii din regiunile invetinate cu capital'a, erva pentru districte mai departate în locu de ajutoriu, le pōte fi mai virtosu de capu, ruina si apunere. Dilele acestea primiramu scirea din unele comitate transilvane, între care si nefericitulu comitatu alu Hunedōrei, despre publicari facute la poporu, că cine are lipsa, se pōte insinua (unde?) că se capete bani inprumutu dela B.-Pesta pe terminu de ani 30, fresce cu amortisare, inse conditionatu, că dacia nu va plati o singura rata la terminulu ficu, mosiōr'a hypothecata i se va scōte la toba.

Atata e tōta invetiatur'a ce se dă poporulu simplu tieranu despre natur'a banciloru rurali si de speculele dela bursa? Este cunoscuta din bețrani marea naivitate, uneori chiaru copilarēscă a secuiului si a romanului, că se mērga pedestru pana la Vien'a se cēra audientia la Imperalu — a Csázárnál — spre a castiga căte unu procesu micioru de trei, multu treidiece de fiorini. Asteptati ore, ca se'i vedeti caletorindu la B.-Pesta, fia chiaru si pe clasa IV langa vite, pentru ca se'i ia în gūtu cate-una obligatiune hypothecaria în valōre nominala de 100 fl.? Ba nu, ci erva că vinu pe la casele loru agenti caroru le crēpa anima de mila mai alesu cătra tieranulu romanu; aceia le miulocuescu inprumutulu, fora ca satēnulu se se misce din locu. Si apoi căti bani ajungu pe acelea canale în man'a satēnului? Unu corespondente din susu numitulu comitatu ne dă unu esemplu de tōta frumseti'a. Badea Irimie, omu de altmentrea prea cum se cade, fiindu „prietinu“ cu jupanulu Itzig Rubinstein din Galageni, luase antierti 50 fl. dela acesta si ar vrea se scape de acea datorita, care 'lu si costa pana acum vre-o 24% alte spese, preste 30 fl. Agentulu Witzigstein ce dice că e trimisu tocma dela B.-Pesta (??) ii promite că'lu scapa elu de Itzigstein fōrte usioru si inca asia, că i voru mai remanea si ceva bani de nunt'a ficei sale. Badea Irimie capeta în adeveru obligatiunea de 100 fl.; dara Itzigstein nu vrea se 'o ia decatu numai în 75 fl. si cu acea ocaziune 'i inpuie urechile cu multe verdi si uscate despre Bosni'a, de renta ungrēscă de auru, care a scadiutu fōrte tare, resboiu cu muscalii, cu romanii, cu anglii, în tōta lumea. Irimie se tiene, nu dă obligatiunea pe 75. Vine inse Witzigstein si'i face socotēl'a:

Suplic'a scrisa de advocatu 5 fl., interesele înainte, timbruri, provisionu pentru alergatur'a lui, în fine cursulu dela bursa, scadiementu în suma totale v. fl. 19, cr. 98. Asia Irimie din 100 fl. sum'a nominala ia la man'a sa 80 fl. 2 cr. Bravo Irimie, ii dice parintele Dionisie, pentru-ca badea Gologanu din satulu vecinu Gargauni a patit'o multu mai reu cu Winkelberg, prin a carui miulocire totu „prietinēscă“ din 100 fl. pentru care si-a legatu mosii'a, i s'au datu numai 68 fl. 13 1/2 cr. la mana.

Ajutōre escelente pentru „misera contribuens plebs.“

„Acēsta“ este activitatea cea multu venturata a inaltei nōstre inteligentie.

Kossuth despre Ocupatiune.

Ex-dictatorul Ungariei au transmis amicului sau si deputatului Ignatiu Helfy unu memorialu prea interesantu si lungu asupra cestiunei ocupatiunei Bosniei si Hertiegovinei. Spaciulu nu ne permite a-lu reproduce in intregulu seu; ne marginimu deci a estrage partile sale esentiale:

„Cestiunea bosniaca si hertiegovinena s'au prezentatu, in form'a sa actuala, pentru prima ora in anulu 1851. Pe atuncea Schwarzenberg, care dupa evenimentele din 1848—49 considerá unitatea imperiului asediata pe o basa solida si credea ca in puterea pozitiei centrale a statului austriacu i va putea asigura hegemonia europeana, avea de cugetu a largi intinderea teritoriala a monarchiei in trei directiuni. Spre Germani'a prin aceea, ca dá statului austriacu o astfelu de preponderantia in confederatiunea germana, in contra careia celelalte state confederate se nu póta reziste si pentru realizarea acestui scopu elu facu primul pasu prin executiunea din Schleswig-Holstein, — in contra Italiei — si totuodata spre Orientu, pe care fara indoiala, ca elu nu punea pucinu pretiu.

Schwarzenberg indigeta prin unu memorialu forte voluminosu marimea chiemarei orientale a Austriei, densulu aratá inportantia ce o au tierile dela Dunarea de josu, cu privire la dezvoltarea comerului austro-germanu si alu industriei, éra cu deosebire inportantia si mai mare ce o avea castigarea portului dela Salonicu. Densulu considerá deci ca unu ce nedispensabilu ca Bosni'a, Hertiegovin'a si o parte a Macedonie si fia anectate de catra Austri'a si Asia Saloniculu se se prefaca intr'unu portu austriacu. In modulu acesta Dalmati'a ar fi ajunsu a fi o insemnata tierra posterióra.

Pe candu cestiunea Schleswig-Holsteinului se afla inca in cursulu seu, eclata revolutiunea polono din 1863. Napoleon, care in 1856 nu fusese in stare decatu numai se ofensese pe Russi'a — ca se o umileasca nu putea, pentru ca Austri'a prin ocuparea principatelor dunarene apará pe Russi'a — voia se faca acuma unu pasu mai departe si se micșoredea pe Russi'a prin eliberarea Poloniei. Prin unu agentu intimu alu seu, elu facu imperatului Austriei propunerea, ca pentru asigurarea imperiului seu si in interesulu pazei europene, se renuntie la Galiti'a in favorulu creandului regatu alu Poloniei. Ca recompensa pentru acésta Napoleon i promitea se esoperese pentru Austri'a cestiunea Moldovei si a Munteniei. — Imperatulu nu refuza acésta oferta, cerit inse ca recompensa Bosni'a si Hertiegovin'a pentru Lombardi'a pierduta. La acésta Napoleon, caruia nu i convenea punerea pe tapetu a cestiunei orientale si nici slabirea Turciei — nu potu consimti. Si asia miscarea polona fiindu parasa remasa fara vre unu rezultat.

Dara asupra Austriei evenimentele si-au resbunatu in 1866. Pacea dela Praga o au scosu din Germani'a si emancipa Italia de domnia streina. Din cele trei directiuni ale lui Schwarzenberg doua au fostu eschise, éra in a treia directiune spre ostu, in urm'a unoru constelatiuni particulare, nu putea inainta decatu numai cu consimtiementulu vecinului din nordu-vestu — alu Prusiei. Pentru realizarea acestei politice a fostu chiebatu Beust. Acesta credea, ca-si va putea ajunge scopulu pe deplinu fara ajutorulu Rusiei, ba chiaru in contra ei, cu ajutorulu principatelor dunarene. A le castiga pe acestea, a le lega de Austri'a prin conventiuni militare si a realiza o parte a programei orientale la cea mai de aproape ocaziune, in urm'a incurcaturilor inevitabile din caus'a situatiunei interne a Turciei — acésta a fostu ide'a lui Beust. In armonie cu acésta, elu constrense pe Turci se evacueze castelulu dela Belgradu crediendu, ca prin acésta va castiga simpatie Serbia. Dara principelu Mihailu era de firma convingere, ca Serbi'a este chiebatu a juca in Orientu acelasiu rolu ca si dinasti'a de Savoya in Italia si cu tóte magulirile austriace elu nu voia se scie nemica despre o amicitie cu Austri'a. Gubernulu serbescu, dupa mórtea lui Mihailu tienea cu aceési cerbicie la opiniunea principelui mortu, ca si cum ar fi ténutu elu insusi déca ar fi remasu in viatia.

Atuncea pentru catva tempu pierdura busol'a atatu in Vien'a, catu si in Pest'a. Evenimentele dela 1870 inpinsera pe Beust, care numai constrensu urma unei politice, care era placuta in Berlinu, in castrele franceze.

Dupa caderea Franciei, pozitiunea lui Beust deveni imposibila, din caus'a ostilitatiloru cancelarului germanu. Monarchulu Austro-Ungariei afla in fine si de prisosu, a continua o cale, pe care in decursu de patru ani nu potuse face nici unu pasu inainte. A atrage principatele dunarene in interesulu austriacu se parea imposibilu. Din acésta

causa Beust a fostu numitu ambasadoru la Londra, éra loculu seu ilu lua Andrassy constantulu amicu alu lui Bismark.

Caderei lui Beust premersera inse negociabile cu cehii. Candu Rieger espuse ministeriului Hohenwart in Vien'a, dorintiele Boemiei pentru ca se accentuese si mai multu inportantia amicitiei boeme elu o facu acésta, declarandu francu, ca Austri'a are numai unu vitoru: vitoriulu slavicu. Rediendu-se pe Boemi'a, dinasti'a ar castiga simpatie tutururu slaviloru din monarchi'a austro-ungara. Din partele apoi slavi voru da concursulu loru dinastiei pentru castigarea Bosniei si a Hertiegovinei si marita prin aceste doué provincii slave cas'a domnitóre va fi in stare se infintiese unu imperiu slavicu de vestu.

Cu advenirea lui Andrassy politic'a lunatica bosniaca intra intr'unu nou patraru. Andrassy voia aceea ce voi se si Beust, numai in altu modu. Elu comptá in realizarea planuriloru sale pe ajutorulu — Russiei.

La punctulu acesta pociu se amintescu numai atata, ca Novicoff cunoscea slabiciunea bosniaca-hertiegovinena, ca cunoscea órba determinare alu Andrassy de a pune cu ori ce pretiu man'a pe aceste doué provincii si pe aceste cunoscintie elu inscena in aliantia cu Ignatieff si cu Gortciocoff, campani'a diplomatica, unica in istorie, care si ar fi primitu incoronarea inca in pacea dela San-Stefano, déca cabinetulu englesu nu s'ar fi opusu intr'unu modu atatu de energiosu, care inse déca pana atuncea Austro-Ungari'a nu se va elibera intr'unu modu óre care din cursa, in anulu 1879 va avea rezultate si mai stralucite.

Dupa conferintie preliminaré mai indelungate se decise, ca cei trei imperati, cu ministrii loru respectivi se se intalnescu in Berlinu. Acésta intalnire si avu locu in Septembrie 1872.

Cam patru luni dupa intalnirea din Berlinu, in ministeriulu de esterne din Constantinopolu se ficsa convingerea, ca obiectulu negociatiuniloru din Berlinu a fostu inbutatirea Turciei si ca miscarile hertiegovinene sunt atitiate prin Austri'a.

In lun'a lui Iunie veni Tiarulu cu Gortciocoff la Vien'a si urgita punerea in lucrare a planuriloru loru orientale. Despre obiectulu acestei intalnire sunt deja mai multe cunoscute. In urm'a indiscretiunei ambasadorului rusescu din Constantinopolu in scurtu tempu, era cunoscutu, ca Russi'a recomandase independintia Romaniei, a Serbiei si a Muntenegrului, ca Germani'a nu se opunea la acésta si ca Austri'a fatia cu Serbi'a cerea óresi care garantii (Bosni'a si Hertiegovin'a).

Dupa aceste evenimente nu trecura doué septamani si deja lumea afla, ca in Bosni'a a eruptu o rescóla si ca in Gradisc'a s'au intemplat o bataia infricosiata. Austri'a firesce, ca totu numai din amicitiei pentru Turci'a, tramise dupa aceea pe consululu seu din Serajevo se cercetedie lucrulu mai de aproape.

O luna dupa acésta missiune se si presenta o deputatiune bosniaca la Vien'a, care isi asternu plansorile ei, nu numai inaintea lui Andrassy, ci si inaintea ambasadoriloru francesu, englesu, germanu, italianu si rusescu.

Totu pe tempulu acesta calatorii si Milanu la Vien'a pentru ca se se inteléga cu Andrassy asupra pasiloru ce sunt de a se intreprinde. Aci elu inse afla, ca de candu se luase decisiunea de a realiza dorintia bosniaca-hertiegovinena nu cu Serbi'a, ci cu Russi'a, esistentia Serbiei nici nu se mai luá in considerare. Din acelu momentu Milanu simti ca in Vien'a nu va putea vorbi decatu numai prin mijlocirea dragomaniloru rusesci si purtarea lui se si acomoda acestei esperientie facute.

De-orece agitatiunile austriace in Bosni'a inca nu avusesera rezultatulu doritu, imperatulu Austriei calatorii in Februarie 1874 la Petersburg. Resultatulu calatorie sale si a intalnirei cu Tiarulu a fostu o noua cestiune. Acésta era cestiunea independentiei Romaniei, care intr'aceea dupa doué luni in urm'a calatorie acesteia se si presenta intr'o forma forte modesta si adeca prin aceea, déca Romani'a póte se incheie conventiuni de comertiu separte?

Respunsulu la acésta intrebare sta claru in fermanulu de investitura din 1866, dara Austri'a nu era de acésta parere. Urmara schimburi dificile de note diplomatice, proteste si acusari. Totulu se termina inse cu aceea, ca in Octobru 1874 ambasad'a austro-ungara din Constantinopolu incunoscintia pe Pórta, ca recunósce dreptulu principatelor de a incheia conventiuni de comertiu separte si ca acestu dreptu ilu recunósce si Germani'a si Russi'a si — — punctum.

(Va urmá.)

Scandalulu L. Tisza si Blasius Orbanu in siedinti'a din 2 l. c. in diet'a din Buda-Pest'a.

La ordinea dilei se afla alegerea deputatiloru in delegatiune.

Blasius Orban, cerendu cuventulu criticésa politic'a esterna si polemisésa contra espuneriloru de ieri ale ministrului presiedinte, care s'au provocatu la alegeri dicendu, ca acelea au incuviintiatu politic'a gubernamentalá. Cu tóte acestea oratorulu sperésa, ca acea politica totusi nu va avea majoritatea in diet'a acésta si apelésa cu deosebire la adres'a deputatiloru mai tineri si mai necorupti.

Oratorulu condamna dupa aceea procederea gubernului la alegeri. S'au exercitatu presiuni oficióse de tóta natura; ba la Ceanu-mare in Transilvani'a s'au tramisu multi bani pentru scopuri electorale.

Ernest Simonyi: Tóte propunerile facute pana acuma n'au altu scopu, decatu aceea de a inpiedeca detragerea dela parlamentu discussiunea asupra politice esterne, pentru de a fi transpusa in delegatiuni. Ce este delegatiunea? O comisiune a parlamentului. Se exercite óre acésta comisiune drepturi mai mari ca insusi parlamentulu?

Vorbiedu despre alegeri, oratorulu continua dicendu, ca déca cele afirmate de Orban, relativu la sumele tramise in Transilvani'a pentru scopuri electorale sunt adeverate, atunci acei deputati din Transilvani'a, cari siedu pe bancile gubernamentale nu potu fi considerati ca reprezentanti ai poporului, ci ca nisce individi cumperati, care au usurpatu acele locuri.

Ladislau Tisza, fratele ministrului presiedinte, adresandu-se catra Blasius Orban care au afirmatu, ca este in pozitiune a probá, ca sute de mii fiorini s'aru fi tramisu pentru scopuri electorale la Ceanu-mare in Transilvani'a, dice ca prin acésta au fostu atacati in modu forte simtitu deputatii din Transilvani'a. Acésta nu este o cestiune personala a oratorului, ci ea este o lovitura data in intréga suma a deputatiloru unei provincie. Densulu declara afirmatiunile lui Orban de calumnie si pana candu elu nu va proba inaintea unui juriu comunu de onóre cele afirmate, pana atuncea in cas'a aceea de numele lui va fi legatu epitetulu de calumniatoru.

Ministrulu-presiedinte Tisza intr'o cuventare mai lunga polemisésa cu antevorbitorii sei Hofmann si Simonyi si declara acestui din urma cu tóta firmitatea, ca nu esista nici-o stipulatiune dela Reichstadt. (Carolu Eötvös interupe dicendu: Noi nu o credemu!) Unu proverbu nemtiescu dice — respunde la acésta ministru-presiedinte — ca onestitatea este politic'a cea mai buna si pentru-ca la multi nu le place acésta cale, apoi presupune aceési si despre alti.

Carolu Eötvös (in cestiune personala): Elu acele cuvinte nu le au disu cu voce tare, ci le au sioptitu numai vecinului seu in urechie. Dara acuma o dice pe fatia. Déca acésta este parlamentarulu seu nu este inca discutabilu, dara siguru este, ca expresiunile lui Tisza sunt neparlamentare. In catu privesce sinceritatea apoi Tisza se nu 'lu compare cu sine. (Sgomotu prelungitu).

Ministrulu-presiedinte Tisza: Eu nu m'am comparatu nici odata cu elu si speru ca nu voiu ajunge niciodata in pozitiune se o facu. (Aplause in drépta. Desaprobari in stenga).

Iosef Madarass, se róga cá vorbirea lui Ladislau Tisza se nu fia luat la protocolu, pentru ca elu inca nu este verificatu.

Presiedintele concede, ca L. Tisza inca nu este verificatu, dara si-au uitatu a constata acésta, candu se redica Tisza pentru ca se respinga gravele acusari ale lui Orban.

Baronulu Geza Kemenyi asemenea respinge in numele deputatiloru din Transilvani'a inputarile facute de Orbanu si repetite de Ernest Simonyi.

Blasius Orban: Aceea ce am afirmatu o voiu si probá la tempulu seu si voiu aduce indicile acelu, carora li s'au tramisu bani.

Dupa cele petrecute intrebamu acuma la rendulu nostru, ca óre cum se simtu deputatii din Transilvani'a pe fotoliurile loru pe care d'abea le au ocupatu si au si trebuitu se audia ca: ei nu potu fi considerati ca reprezentanti ai poporului, ci ca nisce individi cumperati, cari au usurpatu acele locuri. Si óre le convine acuma asia numitoru „activisti“ se audia, ca in Transilvani'a n'au alesu poporulu, ci ca deputatii din acésta provincie au a multimi locurile loru nu sufragiului poporului, ci presiunei fara margini a gubernului si coruptiunei de voturi,

are s'au facutu cu sute de mii fiorini? Potu ei re dice acuma, ca sunt mandatori ai natiunei omane séu sasesci? Nu si de o mie de ori nu. Aceste natiumi n'au alesu, ci au alesu numai mino- itatile si particularii cari séu de sila séu din inte- ese egoistice s'au dusu la urna pentru ca se-si ea votulu cumparatu „tescheriasiloru“ gu- ernului ungurescu, care déca va mai sta in capulu rebiloru n'are se o multumésca altora, decâtu umai „complesantiloru“ deputati ministeriali din Transilvani'a.

Proiectu de regulamentu pentru regularea si inde- linirea parochieloru in provinci'a metropolitana a isericeii ortodoxe romane din Ungari'a si Tran- silvani'a.

Avendu in vedere principiile fundamentale din sta- tutulu organicu relativu la regularea si organisarea pa- rochiilor se statorescu următoarele normative:

I. Regularea parochieloru.

§. 1. Intr'o comuna politica de regula este numai parochie cu unu parochu, cu unu sinodu, unu comitetu si o epitropia parochiala.

Déca inse in vre-o comuna politica credinciosii isericeii ortodoxe romane sunt impartiti in grupe mari eparate una de alta, si déca acelea grupe au biserica si scól'a loru propria si déca se garantéza parochului invetiatiului dotatiuni corespundietóre, atunci acelea se potu constitui in parochii de sine statatóre, satis- fésendu intru tóte dispoziitiuni din §. 1 alu stat. organicu.

§. 2. Fiindu intr'o parochia mai multi preoti, aceia implinescu servitiulu publicu bisericescu pe rendu u septeman'a.

Incátu pentru celelalte functiuni preotiesci acelea se indeplinescu fiecare preotu la popoenii sei; iar' déca poporulu n'ar' fi impartitu, acolo functiunile inca se indeplinescu cu septeman'a.

§. 3. Oficiulu parochialu se reprezenta in afara prin presiedindele sinodului. Acesta este responsabilu si pentru acurata portare a protocoeloru matriculare si reste totu pentru tienera in ordine si pentru buna onservare a arhivei parochiale.

Fiindu intr'o parochia mai multi preoti si celu mai betranu in oficiu nefiindu in stare a porta sarcinele de presiedinte, consistoriulu eparchialu dupa ascultarea ce- ora-lalti preoti din parochia si a protopresbiteratului va umi pre unulu dintre aceia de presiedinte.

Presiedintele va avé dreptu recompensa pentru facerile sale, ca atare, a folosi cas'a parochiala si cele ce apartienu la ea, séu in lips'a aceia va primi o alta emuneratiune amesurata.

§. 4. Déca intr'o parochia este numai unu preotu si acela din caus'a nepotintiei dovedite nu póte porta inguru oficiulu preotiescu, cerendu densulu si fiindu si otatiune corespundietóre i se póte da unu capelanu.

Capelanulu trebuie se aiba cualificatiunea receruta intru parochi'a respectiva si se alege dupa dispoziiti- ile stat. org. §§. 7, 9, 13 si 23, si apoi in casu de acantia a parochiei, urméza ca parochu fara a se mai ice alta alegere.

Inainte de a se alege unu capelanu, Consistoriulu parochialu va statori cu consensulu parochului raportulu intre parochu si capelanu, precum si proportiunea enituriloru si modulu celu mai convenabilu pentru ambii.

§. 5. In fie-care parochia trebuie se fie stabilitu si intielesulu statu. org. §. 6. numerulu membriloru si odali parochiali prin o consemnare oficiosa.

Consemnarea membriloru sinodului o face, respec- ve o intregesce comitetulu parochialu la finea fie-carui nu solaru si se publica in biserica celu pucinu cu 8 ile inainte de tienera sinodului ordinaru.

Reclamari contra listei membriloru din motivu, ca re-unu indreptatitu n'a intratu séu vre-unu neindrepta- tu a intratu in ea, se faci in scrisu séu cu vorb'a la sinodulu procsimu ordinaru, iar' apelata contra decisului cestuia la consistoriulu eparchialu in 14 zile.

Dreptulu de reclamare are fie-care membru alu parochiei, respective filieii, atatu pentru sine catu si entru, respective contra altora.

II. Indeplinirea parochieloru.

§. 6. Parochiele devinu vacante:

- prin mórtea parochului;
- prin resignarea parochului;
- prin stramutarea parochului in alta parochia;
- prin destituirea parochului in urm'a unui pro- esu disciplinaru.

§. 7. Murindu unu parochu, presiedintele comite- ulu parochialu, séu epitropulu celu mai betranu, — data face aretare despre acésta la protopresbiterulu ractului, carele este datoriu séu a merge in persóna la imormentarea repaosatului, séu a delega pe unu altu reotu ca substitutu alu seu.

Dupa sevarsirea ceremonieloru funebrale, proto- resbiterulu respective substitutulu seu in presentia comitetului parochialu ia in séma totu ce a fostu la pa- ochulu repaosatu, din lucrurile ce se tienu de averea isericeii, respective de oficiulu parochialu si le incredin- éza pe langa inventariu presiedintelui comitetului, séu déca mai sunt si alti preoti in parochia, celu mai be- ranu in oficiu dintre aceia.

Unu esemplaru alu acestui inventariu se substerne a consistoriulu eparchialu.

Dupa aceea va erui déca, si catu a remasu datoriu preotulu repaosatu ori cassei bisericesci, ori din contri- butiunea si ecivalentulu reg. dupa sesiunea parochiala, ori in sidocsi'a episcopésca si competinti'a (birul) proto- popescu si constantadu-se atari datorii se voru intre- orinde pasii cuvinciosi pentru asigurarea si depurarea celoru datorii din lasamentulu preotului, iar' in lipsa le vre-unu lasamentu, din venitul intercalariu alu pa- rochiei.

Déca parochi'a a rema u fara parochu, protopres- biterulu o incredin'éza spre administrare in modu pro- visoriu unuia dintre preotii invecinati, pana candu ar face consistoriulu alta dispoziitiune.

La ocaziunea imormentarii unui parochu se deli- beréza in comitetulu parochialu asupra intregirei respec- tive reducerei postului vacantu dupa tenórea §§-loru 9 si 10 din acestu regulamentu. Protocolulu siedintiei comitetului se inaintéza multu in 10 zile la consistoriulu eparchialu.

§. 8. Preoteseloru veduve si orfaniloru preotului repaosatu compete dreptulu de a locui in cas'a pa- rochiala 3 luni, si a primi jumetate din venitul pa- rochiei unu anu intregu dupa mórtea aceluia.

(Va urmá.)

Societatea academica romana.

Sesiunea anului 1878.

(Urmare.)

Siedinti'a dela 14 Septembrie.

La ordinea dilei raportulu comisiunii insarcinata cu cercetarea probeloru de traductiuni din autorii latini. Se da lectura procesului verbalu alu comisiunii, prin care se aréta, ca tóte traductiunile se respingu, si ca d. Quintescu este insarcinatu a face raportulu specialu. Dupa acésta d. Quintescu cetesce raportulu seu, dupa care se deschide discutiunea. — D. Babesiu cerendu cuventulu dice, ca nu se póte abtienie fora a obiectá, ca prin raportulu acesta se condamna, póte fora cuventu unele cuvinte si forme de scriere, cari pana acum au fostu si sunt usitate de societate, chiaru in actele ei oficiale. si ca acésta ar' fi nu numai o contradicere, ci si unu casu de confusiune pentru viitorii concurrenti la traducerile propuse de societate. — D. Quintescu res- punde, ca d. Babesiu se insiéla in apretiarile sale; rap- ortulu nu atinge cestiunea neologismului séu a modului de scriere a cuvinteloru, ci mai multu vitiositatea tra- duceriloru facia cu originalulu, care s'a aretatu cu atatea probe si exemple. — D. Laurianu aréta, ca fondulu conclusiiloru este admisu de comisiunea intréga, ér' form'a espunerei, care s'a facutu prin raportulu asculta- tu, este a raportului, carele este singuru responsa- bilu pentru redactiune si apretiaru. Cere a se face acésta distinctiune. — D. Odobescu 'si aréta mirarea, cum traducerea unui autoru atatu de facilu, ca Pliniu, n'a potutu reusi, pe candu autori multu mai deficiili cá Titu Liviu, Iuliu Cesare si Salustiu au potutu aflá traducatori. Ore traducerile actuale sunt mai rele, de catu celelalte, séu noi ne-amu facutu mai severi astadi? — D. Romanu raspunde, ca tocmai, fiindu-ca Plinu este mai usioru de tradusu, comisiunea a trebuitu se pre- tinda, cá traducerea lui se fia mai buna, fora a justifica mediocritatea traduceriloru anterióre. — D. Stefanescu nu intielege explicatiunea ceruta de d. Odobescu. — D. Sturdza dice, ca déca traducerile lui Salustiu, Iuliu Cesare si Tacitu se paru astadi mediocre, tocmai acésta este unu argumentu, pentru ca acumu se ceremu, ca traducerile, ce le facemu, se fia catu se póte mai bune; mai alesu, ca cu catu inaintamu, limb'a nóstra face progrese in cultura si ajunge mai maniabila pentru traducatori. — D. Urechia cere a se constata, ca de si dupa votulu societatiei, a figuratu in comisiunea, alu carei'a raportu s'a ascultat, d-lui inse n'a luat parte la cercetarea traduceriloru acestor'a ca-ei cercetarea se facuse si se dedese la raporturu; dér' d-lui nu s'ar fi unitu cu unele apretiaru ale d-lui. Quintescu raspunde, ca prin lucrarea s'a nu 'i a trecut prin cugetu se con- damne sistemele de limba séu ortografia, cu cari nu se inpaca, nici se favorizeze sisteme, cari nu placu d-lui Urechia, ci s'a marginitu a espune convictiunile sale asupr'a traductiuniloru venite la concursu, aretandu erorile comisse de concurrenti in lucrarile loru. — D. Sionu crede, ca dupa discutiunile urmate si dupa rapo- rtulu ascultat, totusi trebuie se ne multumimu, ca la concursurile nóstre se presenta concurrenti atatu de nu- merosi; acesta este unu semn, ca junele generatiuni incepu a se dedá la ocupatiuni nobile, si ca, departe de a se descuragiá, din contr'a voru ceti observatiunile judicióse facute de eminentulu profesor prin raportulu seu, si la anulu viitoriu voru veni cu probe mai corecte si mai bune. D-lui incheia, propunendu a se pune la votu conclusiunile raportului, ca-ci o discutiune mai in- delungata n'ar avé nici unu resultatu. — D. Odobescu, inainte de a se procede la votare, cere lamuriri comi- siunii asupr'a propunerei, ce face despre editiunea, cu care se se serve traducatori. — D-nii Quintescu si Baritiu dau lamuririle cerute, dér' dupa observatiunile d-lui Romanu, acésta se recomanda comisiunii, care are se reguleze propunerile de concursuri.

Dupa acestea punendu-se la votu raportulu comi- siunii in totalu, se admite cu majoritate.

Sectiunea filologica comunica, ca ea s'a constituitu in modulu urmatoriu: d. A. Treb. Laurianu, presiedinte d. G. Sionu, vice-presiedinte si d. A. Romanu, secretariu. — Se ie actu.

D. Grigorie Stefanescu face o comunicare fórté importanta despre o descoperire paleontologica: aflarea unei masele de Dinoter pe mosi'a Gaiceni, pe valea Bercheiului, in districtulu Tecuciului, care este ascultata cu viu interessu. — D. Odobescu invita pe d. Stefanescu ca comunicatiunei acesteia facuta verbalu, se-i dé forma de disertatiune spre a poté fi publicata in anale. D. Stefanescu promite si societatea aproba.

Se da lectura procesului-verbalu din 11 Septembrie alu sectiunii istorice, relativu la schimbulu numismaticu propusu a se face cu d. Dobozki si la tiparirea operi- loru Cantemiriane.

Se admittu conclusiunile propuse de sectiune cá se se dé d-lui Dobozki unulu din cele 3 esemplare monete dela Mihaiu fiu lui Mircea, in schimb pentru altele ce se oferu pentru colectiunea societatiei; asemenea a se multiami d-lui Dobozki pentru donatiunea s'a precedenta.

La propunerea relativa la tiparirea operiloru Can-

temiriane, d. Sionu vediendu, ca se propune a se tipari „Vita Constantini Cantemiri“ si „Colectania Orientalia“ numai in limb'a latina, aréta parerea si dorintia, cá aceste opere se se si traduca cá se le póta ceti si romanii, cari nu sciu latinesce. — D. Sturdza spune ca de idea acésta s'a ocupatu si sectiunea, dér' in vedere, ca cu traducerea s'ar ingreuná spelele si totodata s'ar intardiá tiparirea operiloru Cantemiriane, ca-ci toti dorescu se le védia mai curendu esite la lumina, a renuniatu la dens'a, remaindu, cá traducerea se se faca mai tardiu. — D. Sionu aretandu, ca prin aceste a aretatu numai o dorintia, ér' nu o propunere se votéza si se aproba a se tipari 3 din operele Cante- miriane, si anume:

1. „Vita Constantini Cantemiri“.

2. Colectania Orientalia“.

3. „Istoria ieroglifica“, pentru care, calcu- landu-se spelele pentru 40 cóle tiparite, s'au designatu o suma de 6500 lei disponibili, dupa cum se specifica anume prin processulu verbalu alu sectiunii.

Redactorii „Revistei sciintifice“, d-nii Aure- lianu si G. Stefanescu oferu pentru bibliotec'a societatiei academice unu esemplariu din revist'a acést'a pe anii 1877-1878. — Se primisce cu multiamire.

Presiedinte, I. Ghica.

Secretaru ad hoc, G. Sionu.

Siedinti'a dela 15 Septembrie.

D. presiedinte invita pe membrii comisiunii in- sarcinate a se pronuntia pentru cea mai buna carte, ce trebuie se capete premiulu Nasturelu, cá se se adune spre a se consul'a. Siedinti'a se suspende si membrii comisiunii se retragu pentru acést'a. Cu acésta lu- crare ocupandu-se pana la 6 óre, siedintia nu se mai póte redeschide.

Presiedinte, I. Ghica.

Secretaru ad hoc, G. Sionu.

(Va urmá.)

Sciri diverse.

— (Unu ce de imitatu.) In asia numita „tiér'a Oltului“, era una datina vechia, ca la culesulu de cucuruze, pre candu veniau ómenii cu carale incar- cate dela campu, aflau la capetele sateloru câte unulu séu mai multi evrei, ori alti speculanti, cu beuturi si deosebite marfe merunte, pr. sapunu, lumini, tutunu, turte etc., de unu pretiu bagatelú. Acei speculanti ísi adunau pentru marfurile loru cantitati mari de fructe, cucuruze, cartofi, bostani etc. Barbati de specialitate au reflectatu asupr'a acestui usu ruginitu si au observatu ca: comunele ingrasia orbesce si fóra recompensa pe atátea lipitori; si ca cuantitatea cea mare de fructe e adunata séu dela ómeni nepricepsatori, necomputatori, cari adi-lu dau pre nimicuri, mane-lu cumpera cu pretiu indiecitu totu dela acei evrei; séu dela ómeni de nimicu, cari nu din holdele proprii, ci prin furtu din holdele altora aduna — ceea ce dau evreului pe beutura. Intre atari barbati de specialitate ne place a numera si pre reprezentanti'a comunei Lisa Olteana, in frunte cu On. D-nu Georgiu Achimu Pop'a, gr. or. locale si Antistele numitei comune, cari la 13 l. c., in dominec'a antecedente culesulu de cucuruze, interdusera ori-ce speculatiuni, cu fructe campestre — afra de terierele tieriei. Asia, in anulu acesta, pentru prima data decandu susta satulu acesta, nu se facura „gescháfturi“ evreesci cu fructe campestre, nici in satu, nici afra de satu. Mani'a evreiloru locuitori aci, dar bucuri'a laboriosiloru locuitori, cá nu avura de a inparti fructele date de D-dieu cu nisee trantorii ce le place a manca de a gata de pe spinarea altor'a.

Onóre reprezentantiei comunale din Lis'a Olteana, D-lui Georgiu Achimu Pop'a antistiei comunale, pentru acestu faptu bunu, laudabile si demnu de imitatu.

Unu ce s'ar mai pretinde dela d-loru, care crediu cá-lu voru implini, si adeca: se cere a inpucina nu- merulu cercetatoriloru de crisma in numita comuna.

Déca 'si voru pune carulu in petrii si pentru acésta, se le ajute D-dieu, si — credemu ca voru reesi.

— (Ofrande pentru raniti si familieele celoru caduti.) Pentru soldatii raniti pe campulu de resbelu din Bosni'a si Hertiegovin'a si pentru fami- liele remase fara de scutu sa colectatu prin subscrisulu si administratu la locurile competente si anume:

Din cass'a comunala Cosna 3 fl., Leonte Popp 10 cr., Cosma Cotulu 10 cr., Avacumu Anca 10 cr., Cass'a comunala Siantiu 1 fl. 50 cr., Ludwig Hamburger 50 cr., Alesandru Nemes 20 cr., Iosef Bobbelly 20 cr., Dumitru Avramu 20 cr., Elia Botta 50 cr., Georgiu Jucanu 20 cr., Anton Spisak 10 cr., Franz Klawatzki 10 cr., Peter Reiss 10 cr., Carl Mezbabrofski 10 cr., Morsa Stüssmann 10 cr., Hani Hiller 20 cr. Din Carli- baba: Vasile Dobosiu 20 cr., Davidu Toncutia 20 cr., Vasile Constantinu 20 cr., Maftéiu Boea 20 cr., Hersch Richter 40 cr., Nasel Reichenstein 30 cr., Iuon Tomede 20 cr., Pantelemon Lupsianu 20 cr., Hiobu Botta 30 cr., Pavelu Galanu 20 cr., Ioachimu Muresianu 20 cr., Doroteiu Dare 10 cr., Stefanu Ionascu 16 cr., Iuonu Runceanu 20 cr., Donisa Catuna 10 cr., Toder Galesiu 20 cr., Iacob Lazarutiu 20 cr., Constantin Ciru 20 cr., Con- stantinu Sabou 10 cr., Gregore Sabou 10 cr., Constantinu Galesiu 10 cr., Antoniu Lupsanu 10 cr., Procope Stru- gariu 20 cr., Leonu Tomi 20 cr., Pereute Dare 10 cr., Gabrila Gondoru 20 cr., Natu Galesiu 20 cr., Iuonu Hanganu 20 cr., Toderu Ciru 20 cr. Din Iloa mare: cass'a beserici 1 fl., cass'a comunala 1 fl. totu din Iloa mare: Pantelemon Domide capit. 2 fl., Florianu Porcius v.-capit. 30 cr., Clementu Lupsianu preotu 1 fl., Ioane Issipu jude cerc. 1 fl. 50 cr., Emilu Hoszu adjunctu 1 fl. 40 cr., Simeon Stoica medicu 1 fl., Karacsanyi János 1 fl. 20 cr., Banyai Istvan 30 cr., August Pfeuffer 1 fl., Karacsanyi Simon 1 fl., Korbuly Zachor 70 cr., Katona Lukacs 2 fl., Moisa Grün 50 cr., Iankel Mendel 30 cr., Din Rodna-vechia: Comuna Ilva mica 2 fl., Leon Hirga notariu 1 fl., Basiliu Groze preotu 1 fl., Gregore Hangia 1 fl., Cirila Popicica 1 fl. din Maieru; Isak Isak 1 fl.,

Gregore Clujanu 20 cr. din Magura si cass'a comunala din Magura 1 fl. Sum'a 36 fl. 66 cr. v. a. despre ce prin acesta se cuitéza publice.

Rodn'a-vechie, 6 Novembre 1878.

Ioane Issipu, jude cercualu.

— (Multiamita publica.) Subscrisulu economu din Rodn'a vechia ca tata de familia, vinu p in acést'a a aduce ceea mai adanca multiamita publica onoratului Domnu Simeonu Stoic'a medicu cercuale, ca semnu de recunoscintia pentru esacta si intieléptá cura medica ce a desvoltatu facia cu vindecarea pruncei mele Marta, care in decursu de 3 ani fóra consciintia de sene, au fostu greu bolnava asia, incatu in urm'a morbului au devenitu intru atát'a de debila incatu nice insusi pe sine nu s'a potutu nutri.

C'a omu desperatu si asupritu de sórtea-mi fatala am cercatu tóte mediulócele ce-mi au sfatuitu unii si altii; data-mu slujbe dupa datenele religiose crestinesci, consultata-mu medici renumiti, alu caroru sfatu lam si implinitu; in urma din consiliulu acestor'a am intielésu si mi-au si spusu ca tóta stradan'i imi va fi fara resultat.

Dupa tóte acestea in fine favoratu póte si din partea provedintiei, cerendu sfatulu Dlui medicu cercuale Simeonu Stoic'a, implinindu tóte la cate m'a invetiatiu spre nespusa mea bucuri'a in tempu de 4 luni s'a restituitu sanatatea fiicei mele asia, in catu de presentu e deplinu sanatósa.

George Gusi'a, economu.

— (Omoru brutalu.) In comun'a miesta de langa Sibiu numita Siara mare, in 5 l. c. s'au presentatu unu romanu din Gijasa imbianduse mai multoru pagubasi de cai, ca pe langa óre care premiu, — numitu in limbajulu verde: colacu, — le va mijloci recastigarea cailoru furati. Autoritatile comunale ilu prinsera si-lu bagara in inchisóre preventiva. Acést'a mesura a fostu fara indoiala fórt'e corecta si legala. Nu asia au fostu inse cele urmatóre. Pána ce inculpatulu se fia transportatu inaintea forului criminalu competentu din Sibiu, sassi scósera pe romanu din inchisóre de repetiteori, ilu batara cu furci de fieru si ilu strapunsera pána se saturara si apoi éra ilu recondusera in prinsóre. Maltratarea a fostu atát'a de barbara, ca inuisitulu isi dete sufletulu pe drumu in carulu cu care a fostu transportatu la Sibiu unde apoi a trebuitu se-lu duca la spitalulu civilu de aici. Denuntiamu faptulu acesta asia precum ni s'au relatatu, — acceptandu resultatulu cercetarilor, care nu ne indoimu, ca va avea ca resultatulu pedepsirea celoru culpabili.

— (Necrologu.) Cetimu in diarele din Bucuresci, ca in 23/4 l. c. a muritu in etate abea de 39 ani d. Mihailu Zamfirescu, unulu din cei mai eleganti si talentati poeti ai junei generatiuni. Natiunea nóstra se pare, ca nu prea are norocu cu poetii sei cei tineri.

Fia-i tierin'a usióra si memoria neuitata!

— (Hymen.) Precum aflamu d. dr. Nicolau Oncu advocatu din Aradu si-au serbatu cununi'a in 23/4 a. l. cu d-sióra Letiti'a Hodosiu, fiica distinsulu nostru barbatu si membru alu Academiei romane d. dr. Iosifu Hodosiu. Cununi'a au avutu locu in Rosi'a la Abrudu.

— D-lu Vasile Popitiano, c. r. capitanu in pensiune, decoratu cu crucea de merite si-au serbatu in 15/27 Oct. a. c. in Bistriti'a, cununi'a sa cu d-siór'a Anastasia Manu. Se traiésc'a la multi ani fericiti!

Statutele societatií maestriloru caltiunari din Lipov'a.

(Urmare si fine.)

§. 16. Adunarea generala ordinaria se tiene odata in anu, in lun'a lui Ianuariu; afara de acést'a, se tiene adunare generala estraordinaria, de câte ori se aréta lips'a. La propunerea comitetului, séu la dorinti'a a loru 1/5 din membrii societatií, presiedintele este indatoratu a conchiemá adunare estraordinaria.

Conchiemarea adunarii generale, se face celu pucinu cu 8 dile inainte de terminu, prin bilete de invitare, in cari se voru prenotá si obiectele puse la ordinea ditei.

Agendele, cari n'a fostu luate in programa, numai atunci se voru luá la desbateré, déca acelea cu 8 dile inainte de adunare, se voru fi propusu, de celu pucinu 10 membri ai comitetului societatií.

Adunarea generala póte aduce decissiuni valide, déca sunt presentati maioritaea membriloru. Déca la antai'a adunare, nu s'ar presentá numerulu recerutu (maioritaea) atunci la 9 dile se conchiema alta adunare, care apoi aduce decissiuni si in lips'a maioritatií.

Desbaterile decurgu in modu parlamentar. Vo tarea se intempla prin sculare. In cause personale, alegerile si alte afaceri, déca poftescu 10 membri, se face votare secreta. Presiedintele voté dia numai candu voturile sunt egale.

§. 17. Sfer'a de activitate a adunarii generale este:

a) a alege pre presiedinte, pre vice-presiedinte, pre controlori si pre membrii comitetului (vedi §§. 8, 11 si 13);

b) a decide finalminte despre propunerile comitetului, respective controloriloru societatií; deosebitu a aprobá ori a reprobá in intielésulu §§. 3 si 4 primirea ori eschiderea cutarui membru, si a alege in totu anulu, pe membrii „juriului de pace“; a stabili intreprinderile societatií; a esaminá rapórturile despre activitatea comitetului, si a stabili budgetulu societatií;

c) a decide despre referintiele si diurnele (plat'a) ce competu invetiaceiloru si sodaliloru;

d) stramutarea statutelor, si substernerea la ministeriulu de agricultura, industria si comerciulu;

e) a depune si eschide pre oficialii si membrii, cari luca contra scopulu societatií;

f) a decide despre desfiintiarea societatií, ori asociarea, cu alta societate (vedi §§. 25 si 26).

Protocolulu adunarii generale se subscria de presiedinte, notariu si de 3 membrii ai adunarii generale.

§. 18. Averele societatií constá:

1. Din tacele de inscriere, din legate, si alte mosteniri, cari facu capitalulu neatingibilu.

Dela acestu capitalu, numai interesele se voru întórce, spre acoperirea speselor curinti a le societatií, de aceea comitetulu — 'si vá tiené de problema, a ingrigi, cá acestu capitalu, se se depuna spre fructificare la locu siguru.

2. Venitele societatií sunt:

a) interesele capitalulu neatingibilu;

b) arunculu si tacele solvite de membri in fiacare trimestru (patrariu);

c) tacele ce voru incurge dela inscrierea invetiaceiloru de maestria;

d) partea rezervata societatií, din castigurile venite, din intreprinderile comune;

e) prisosint'i din anulu trecut.

§. 19. Din venitele societatií, se acoperu spesele societatií, anume:

a) arend'a pentru localitatea societatií;

b) salariile oficialiloru si a le servitoriloru;

c) spelele de cancelaria, postali, tipografice, de concurentia si administrare;

d) spelele facute, pe calea administrativa, ori judecatorésc'a, in numele societatií;

e) accesoriele votate, pentru instruarea invetiaceiloru de maestria, si pentru redicarea industriei, observandu, cá pentru instruirea invetiaceiloru, — societatea vá spesá din venite la anu celu pucinu 10%.

§. 20. Bani, cu cari, nu se acoperu de locu spelele curinti, au a se depune spre fructificare in cass'a de pastrare.

§. 21. Despre venite si spese, totu la 3 luni, se face raportu, éra la finea anulu socóta, cu documinte, care dupa esaminarea „controloriloru“, prin acestia se propune adunarii generale, spre aprobare si darea absolutoriului.

§. 22. Cassariulu are a solvi, numai sum'a preliminará, in budgetulu societatií, si dupa asemnat'a presiedintelui pána la sum'a de 10 fl. v. a.

§. 23. Comitetulu regulé dia administrarea averii si a baniloru societatií, dupa normativele ce'i stau inaintea.

§. 24. Juriulu de pace, constá: din 8 membri ordinari si 4 suplenti. Jümetate din acestia se alege in adunarea generala, dintre membrii societatií, cu maioritatea voturiloru, pe unu anu. Alegerea se esoperé dia prin adunarea generala, ori prin comitetu, séu in casu de lipsa, pre calea jurisdictiunii.

Juriulu de pace, la o septamana dupa alegere, se constitué, adeca — si alege: presiedinte si notariu; notariulu n'are dreptu si votu — juriulu — 'si statorésc'e regulamentulu seu de afaceri.

La casu candu juriulu ale ge presiedinte din sinulu seu, numerulu membriloru ordinari se intregesce, cu unulu din suplenti, dupa ordinea in care au fostu alesi.

La impedecarea presiedintelui ori notariului, juriulu face substituire provisoria.

Pentru tienera siedintiloru se receru afara d presiedinte, celu pucinu 3 membri, si la tóta intem plarea din amendóe partile in numeru egal (adeca 1/2 maestri 1/2 sodali.)

Juriulu ia sub pertractare controversese, si cére complanarea pre calea pacii, déca nu succede pacea caus'a o supunu la votu, si opiniunea maioritatií o in partasesce partiloru litigante. Déca partile sunt mul tiemite, cu acést'a, caus'a se considera de complanata la din contra, partile au dreptu a-si inaintá causel' la „jurisdictiunea de industria.“

Juriulu de pace, duce protocolu despre afaceril' sale, care, la casu de complanare a causel', se subscrie de cátra partile litigante, éra de membrii juriului, — presentu se autentica, din care apoi partiloru interesati se póte dá si estrasu.

§. 25. Déca o tertialitate din membri ar propun desfiintiarea, séu asociarea societatií cu alt'a, spr acestu scopu, se conchiemá adunare generala estra ordinaria.

Propunerea pentru desfiintiarea séu asociarea societatií cu alt'a, numai atunci se redica la valóre, déca 2/3 a membriloru societatií, ar dorí acést'a.

In amendóe inpregiurarile, din adunarea in care se facu dispoziitiunile ultime — se emite o comissiun — pentru aducerea in ordine, si predarea averii. Afa cérea acestei comissiuni, este inainte de tóte a inaint' ministeriulu de agricultura, industria si comerciulu caus'a de desfiintiare, respective a ctulu de asociare.

§. 26. Societatea in fapta se considera desfiintiata:

a) candu numerulu membriloru ar fi mai micu de 10;

b) candu pentru desfiintiarea societatií, adunare generala, si dupa a 3 conchiemare, n'ar intruní 2/3 di numerulu membriloru.

§. 27. Déca societatea s'ar desfiintiá prin decisu validu, séu dupa §. 26 s'ar considerá de desfiintiata in fapta, fara de a fi ordonatu si dispusu despre întórcearea averii societatií, — acést'a avere se predá la concurent'a comissiune de industria, care va insciintia, precum despre desfiintiarea societatií, asia si despre întórcearea averii ei, ministeriulu de agricultura, industria si comerciulu, — averele apoi, dupa ce o va aduce in evi dintia, se va întórce spre scopuri comune de industria Lipov'a in 25 Aprile 1874.

Eftimiu Zuzanu, Atanasiu Micul'a, presied. inter. not. inter.

Nr. 20 393.

Statutele aceste, dupa coregerea §. 25 din parte ministeriulu reg. ung. de agricultura, industria si comerciulu s'au aprobatu.

Bud'a Pest'a in 7 Decembre 1874.

pentru ministru:

Alexandru Havas m. p. secretariu de statu int.

Traduse din limb'a magiariu:

Ioanu Tuducescu,

membru, si notariu actualu alu societatií

Nr. 940/1878.

(50) 1—

Concursu.

La scól'a granitierésc'a din Vaid'a-rece langa Fagarasiu e de a se conferi unu postu de invetiatorésc'a cu salariu anualu de 200 fl. v. a. in rate lunari, cortel' si 6 stangeni metrici lemne de focu pentru ea si sal' de propunere. — Dupa unu anu de proba cu resultat bunu, salariulu se va amelior'a.

Dela suplicanta se recere: cá se fia romana, s produca atestatu despre absolvarea cursulu pedagogic cu succesu industulitoriu si se fia capabila a instrui elevele in lucruri: de mana, de casa si gradina.

Se notifica, ca fiindu la susu numit'a scóla trei (3) invetiatori, invetiatorés'a nu se va ocup'a si cu elevel' incepátóre.

Suplicele instruate cu documentele prescise s primescu pána in 25 Novembre inclusive st. n. a. c. la „Comitetulu administrativu de fondulu scolaristicu alu fostiloru granitieri din regmentulu romanu I din Sibiu.“

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurul midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Viena, 7. dec. 1858.

Probata definitivu. Efecte exell. Resultatulu eminentu.

Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificari. Viena, 28 martie 1871.

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate pártile intreguluu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si effectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfect'a a arthritei, reumatismului, bóla englezésc'a, si a altoru bóle invecitate incurabili, ale raneloru, cari puoiéza ne 'ncetatu, ale bóleloru genitáli si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in fácia, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate fórt'e favorabili mai alesu in inflaturu de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, poli-tiuni, impotentie, seurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Francisen Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Viena.

Wocheiner Feistritz (in Carniola), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érasu trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu exellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sange“ m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Viena.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre, a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange, asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltnita fora scopu pentru restaurarea

sanetátií mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepreftiutu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întórcearea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilzl.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Viena.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,

Nr. 43 in Klosterthal.

Preste pucinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscintia, fiindu preste potiintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiésc'a a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numi din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Viena, séu din depozitele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparat conformu instructiunei date de medicu dimpreun cu informatiunea despre folosire in diverse limb constá 1 fl., pentru timbru si pachetare separat 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiu la Frid. Thallmayer, comerciante.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zint

Dietrich & Fleischer.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Lechint'a: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldióra (langa Brasiovu): Friedr. Folbert

apotecariu.

Ili'a, C. Hoffinger, apotecariu.

Osiorheiu: Max Bucher.

Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.

Baia mare: I. Horacek, apotecariu.

Aidu: August Binder, apotecariu.

Mercuria: Chr. Fr. Schimmerl, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Dannuff, apotecariu.

Sedisióra: Josef B. Teutsch, comerciante.

Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.

Huniadóra: Fried. Acker, apotecariu.

Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Ocn'a (I. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu

(23) 24